

Gmina Aleksandrów uczestniczy w Programie Integracji Społecznej realizowanym w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich. Program realizowany jest przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ze środków Banku Światowego.

Głównym przesłaniem programu jest podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców gmin z obszarów wiejskich.

Program Integracji Społecznej zakłada realizację następujących celów strategicznych:

- Nabycie umiejętności planowania strategicznego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz opracowanie gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- Utworzenie katalogu dobrych praktyk – przykładów skutecznych sposobów świadczenia usług na rzecz integracji społecznej oraz ich upowszechnianie wśród samorządów lokalnych,
- Wsparcie szkoleniowe i eksperckie w zakresie opracowywania i aktualizacji strategii oraz świadczenia usług społecznych,
- Wdrażanie usług sprzyjających integracji z zakresu pomocy społecznej na rzecz wsparcia trzech głównych grup priorytetowych w programie: osób starszych, dzieci i młodzieży oraz rodzin.

Cele powyższe osiągnąć będą przy pomocy realizacji m.in. następujących działań:

1. Wypracowanie lub aktualizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych metodami partycypacyjnymi. (szeroki udział społeczności lokalnej)
2. Zbudowanie partnerstwa lokalnego, w którym uczestniczą podmioty działające na terenie gminy np: organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje kościelne, szkoły, lokalni liderzy.
3. Wykształcenie umiejętności aplikowania po środki zewnętrzne.
4. Zwiększenie ilości usług w gminie świadczonych przez podmioty zewnętrzne.
5. Wystąpienie w gminie nowych usług i usługodawców na rzecz osób starszych, dzieci i młodzieży oraz rodzin.
6. Zwiększenie ilości wniosków o partnerskim charakterze złożonych z terenu gminy do zewnętrznych źródeł finansowania.

Na realizację różnorodnych działań w zakresie polityki społecznej wynikających z lokalnych potrzeb gmina Aleksandrów w okresie 2008-2009 ma do dyspozycji kwotę: 44.400 Euro.

- Koordynatorem programu na terenie gminy jest: Weronika Kukiełka – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie, 084 6875002, gopsaleksandrow@poczta.onet.pl
- W gminie powołany został Zespół ds. realizacji programu w składzie:

1. Pani Weronika Kukiełka - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie
2. Pani Maria Ćmil - Nauczycielka Gimnazjum w Aleksandrowie
3. Pan Krzysztof Kwiatkowski - Wicedyrektor Szkoły Podstawowej w Aleksandrowie
4. Pani Justyna Bździuch - Kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej

w Aleksandrowie

5. Pani Ewa Maciocha - Inspektor ds. kultury i sportu
6. Pan Janusz Jabłoński - Radny Rady Gminy Aleksandrów
7. Pan Waldemar Surmacz - Zastępca Prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej w Aleksandrowie II
8. Pan Stanisław Surmacz - Prezes Koła Kombatantów w Aleksandrowie
9. Pani Krystyna Komada - Przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich w Aleksandrowie
10. Pan Hubert Chmura - przedstawiciel Gminnego Klubu Sportowego „Aleksandria” w Aleksandrowie
11. Pan Zbigniew Mazurek - mieszkaniec Aleksandrowa I
12. Pan Waldemar Cios - delegat do Izb Rolniczych w Zamościu

Dodatkowe informacje dotyczące programu otrzymać można od **Konsultanta Regionalnego** : Grzegorz Grządziel tel: 664 779 785, e-mail: grzegorz.grzadzziel@ppwow.gov.pl

Rodzaje usług finansowanych z Programu Integracji Społecznej

Odpowiadając na potrzeby osób starszych, rodzin oraz dzieci i młodzieży zidentyfikowane w strategii rozwiązywania problemów społecznych można realizować przykładowe usługi:

Usługi dla osób starszych, np.:

- usługi opiekuńcze o różnym zakresie i charakterze (zależnie od indywidualnych potrzeb – zaczynając od pomocy sąsiedzkiej, a kończąc na usługach profesjonalnie przygotowanych opiekunek);
- środowiskowe formy opieki nad osobami starszymi;
- rozwój usług wspomagających (np.: transport, gastronomia, kształcenie ustawiczne, wypożyczalnie sprzętu ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie czy pielęgnację);
- pomoc w okresowym wyręczaniu rodziny w sprawowaniu opieki nad osobą starszą;
- działania wspierające w wykonywaniu drobnych prac remontowych;
- mieszkania chronione;
- wspieranie różnych form samopomocy;
- rozwój lokalnych instytucjonalnych form opieki, itp.

Usługi dla dzieci i młodzieży, np.:

- rozwój sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań z szeroką ofertą dającą możliwość rozwoju zainteresowań, promującą pożądane zachowania, kształtującą właściwe postawy;
- tworzenie specjalistycznych placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci o szczególnych potrzebach;
- tworzenie Klubów młodzieżowych z ofertą adekwatną do potrzeb nastolatków;
- doradztwo i interwencja kryzysowa;
- organizacja wolontariatu młodzieży;
- wspieranie zastępczych form opieki rodzinnej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, itp.

Usługi dla rodzin, np.:

- doradztwo prawne, społeczne, edukacyjne i psychologiczne,
- opieka instytucjonalna dla dzieci w wieku szkolnym i młodszych,
- opieka dzienna w niepełnym wymiarze czasowym, mini przedszkola i żłobki,
- rozwiązywanie problemów rodzinnych oraz związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od narkotyków,
- dodatkowe usługi dla osób niepełnosprawnych (fizycznie i intelektualnie), włączając w to opiekę dzienną, opiekę w domu i usługi instytucjonalne (tzn. terapia, rehabilitacja).
Usługi, nie mogą powielać już istniejących usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne (w tym NFZ), chyba że są niewystarczające dla wybranych grup,
- asystent osoby niepełnosprawnej,
- transport umożliwiający udział w życiu społecznym i publicznym, itp.

Wsparcie szkoleniowe i usługi eksperckie: są to usługi dla kadry gmin i partnerów społecznych, które mają wspomóc w podniesieniu jakości usług (lub ich zaplanowaniu) świadczonych na rzecz osób starszych, dzieci i młodzieży oraz rodzin.

Należy zwrócić uwagę, by omawiane usługi nie powielały i nie nakładały się na istniejące usługi publiczne (tzn. oficjalne programy nauczania, opieki zdrowotnej, programy zatrudnienia finansowane przez EFS lub istniejące programy pomocy społecznej), chyba, że nie są one wystarczająco finansowane z tych środków.

Usługodawcy uprawnieni do świadczenia usług

Powyższe usługi mogą być świadczone przez:

- organizacje pozarządowe (np. stowarzyszenia, fundacje),
- instytucje (jednostki organizacyjne samorządu, parafie, spółdzielnie socjalne, związki zawodowe),
- osoby prywatne oraz firmy

Usługodawcy NIEUPRAWNIENI do świadczenia usług:

1. partie polityczne,
2. organizacje pracodawców,
3. fundacje utworzone przez partie polityczne,
4. kluby sportowe będące spółkami (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889, z późn. zm.)

Koszty podlegające finansowaniu

Koszty będą uznane za kwalifikowane, gdy:

- są bezpośrednio związane z realizowanym przedsięwzięciem,
- są racjonalnie skalkulowane na podstawie cen rynkowych,
- są poparte właściwymi dowodami księgowymi oraz są prawidłowo odzwierciedlone w ewidencji księgowej gminy (wszystkie wydatki muszą być możliwe do weryfikacji i zaewidencjonowane w systemie księgowym gminy).

W ramach PIS mogą być finansowane następujące kategorie kosztów:

1. Łączne koszty wynagrodzenia pracowników, koszty administracyjne i opłaty, np.:

- koszty wynagrodzenia pracowników etatowych i kontraktowych realizujących usługi (wynagrodzenie ujęte w budżecie powinno odzwierciedlać realia rynkowe oraz jakość świadczonych usług),
 - diety usługodawcy wynikające z przewozu personelu na miejsce świadczenia usług,
 - koszty transportu związane z zobowiązaniami umownymi (koszt transportu personelu i wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług do i z danej gminy),
 - koszty prowadzenia biura podmiotu (opłaty lokalowe, materiały biurowe, usługi pocztowe, telekomunikacyjne i internetowe),
 - usługi pralnicze, itp.
2. Wynajem i wyposażenie, np.:
- koszty wynajmu obiektów i/lub wyposażenia niezbędnego do świadczenia zakontraktowanych usług, potwierdzone umowami, w tym CO, woda, energia elektryczna, wywóz śmieci,
 - koszty zakupu oprogramowania i licencji niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia,
 - amortyzacja sprzętu i wyposażenia (z wyłączeniem zakupów inwestycyjnych) – tylko do limitu 30% wartości danego przedsięwzięcia). Wykazać tu można jedynie amortyzację środków trwałych zakupionych ze środków własnych usługodawcy w czasie trwania umowy i/lub posiadanych już środków trwałych realnie wykorzystywanych do świadczenia usług. Koszty amortyzacji obliczane są według obowiązującego prawa.
 - Koszty zakupu środków trwałych stanowiących niezbędne wyposażenie do wartości 3500zł (w ramach limitu 30% wartości danego projektu)
3. Koszty remontów i wyposażenia – tylko do limitu 30% wartości danego przedsięwzięcia.
4. Koszty informacji i promocji, np.:
- usługi poligraficzne i wydawnicze,
5. Dobra nietrwałe i dobra konsumpcyjne: dobra nie wykazywane w remanencji jako środki trwałe, o ważności użytkowania krótszej niż jeden rok i produkty spożywcze, które na ogół wykorzystuje się w czasie świadczenia usług klientom, np.:
- zakup żywności,
 - zakup środków czystości i higieny osobistej,
 - zakup odzieży, obuwia, sprzętu sportowego,
 - materiały dydaktyczne oraz materiały do terapii i rehabilitacji
 - zakup leków i materiałów opatrunkowych, itp.

Szczegółowe zasady realizacji programu określone zostały w Podręczniku Realizacji dostępnym na stronie internetowej www.rops.lubelskie.pl

Przykładowy Katalog usług i przykłady dobrych praktyk do zastosowania w gminach¹

Katalog usług społecznych²

Działania Programu ukierunkowane na pomoc dla starszych osób:

¹ Usługi finansowane z PIS, nie mogą powielać już istniejących usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne (w tym NFZ), chyba że są niewystarczające dla wybranych grup.

² Katalog usług został wypracowany przy znacznym udziale ROPS i gmin z województwa warmińsko – mazurskiego, zachodniopomorskiego, małopolskiego, wielkopolskiego i podlaskiego.

- ❖ Punkt informacyjny - miejsce gdzie można zgłaszać potrzeby takie jak drobne naprawy, zakupy, załatwianie spraw w urzędach i inne.
- ❖ Pomoc w utrzymywaniu kontaktów z rodziną i środowiskiem, poprzez wspólne organizowanie tradycyjnych uroczystości, spędzanie czasu na festynach i biesiadach, dniach rodziny.
- ❖ Klub Seniora jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego poprzez uczestnictwo w różnorodnych zajęciach (sportowe, kulinarne, muzyczne, rękodzielnicze).
- ❖ Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia - edukacja w zakresie zdrowego i higienicznego trybu życia.
- ❖ Opieka medyczna i rehabilitacyjna w domu osoby chorej. Ze względu na utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej ludzi mieszkających na terenach wiejskich, alternatywę stanowi rozwój usług medycznych wykonywanych w domu pacjenta. Specjalistyczne usługi medyczne oraz rehabilitacyjne, połączone z dojazdem do osób niepełnosprawnych i starszych, byłyby wykonywane regularnie przez profesjonalistów (lekarz, pielęgniarka, rehabilitant, psycholog) z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób objętych opieką.
- ❖ Dom dziennego pobytu osób starszych, czyli miejsca, z którego mogłyby korzystać na zasadzie spotkań towarzyskich, kółek zainteresowań. Dom zapewniałby również opiekę bezpośrednią i pomoc w rozwiązywaniu codziennych spraw, pomoc psychologiczną, terapeutyczną i rehabilitacyjną.
- ❖ Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych jako odpowiedź na ich indywidualne potrzeby (t.j.: dojazd do przychodni, urzędu i innych instytucji).

Działania Programu ukierunkowane na pomoc dzieciom i młodzieży:

- ❖ Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży - nowoczesne, wielofunkcyjne miejsca, w których dzieci i młodzież uzyska wsparcie merytoryczne (nauka języków obcych, nauka obsługi komputera, szkolenia, korepetycje, itp.) i techniczne (sprzęt komputerowy). Miejsca, w których będzie można realizować:
 - zajęcia plastyczno – techniczne,
 - zajęcia muzyczne,
 - gry i zabawy dla dzieci,
 - imprezy kulturalne i edukacyjno – rekreacyjne,
 - wycieczki,
 - zajęcia integracyjne dla osób zdrowych i niepełnosprawnych,
 - zebrania wiejskie.
- ❖ Kluby młodzieżowe, w których podejmowane będą działania pozwalające na integrację społeczną i zawodową.
- ❖ Usługi edukacyjne - kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia, komunikacji oraz radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości (np.: kursy języków obcych z wykorzystaniem technik multimedialnych, szkolenia informatyczne, itp.).
- ❖ Wiejska kawiarenka internetowa - pełniłaby funkcję usługową (świadczenie i realizacja usług w zakresie społeczeństwa informacyjnego), edukacyjną (oferta szkoleń) oraz informacyjną. Mogłaby służyć także aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poprzez naukę obsługi komputera i urządzeń biurowych. Może być również punktem informacyjnym dla osób poszukujących pracy.
- ❖ Organizacja wycieczki letniej i zimowej dla dzieci i młodzieży z programem zajęć ukierunkowanym na podniesienie wiedzy, umiejętności oraz poznanie innych rejonów kraju i za granicą (dofinansowanie wyjazdów na kolonie i obozy,

organizacje półkolonii w miejscu zamieszkania). Te formy mogą również mieć elementy edukacyjne, usamodzielniające.

- ❖ Młodzieżowe grupy ochotniczych straży pożarnych jako:
 - upowszechnianie pozytywnych wzorców zachowań,
 - alternatywna forma spędzania czasu wolnego,
 - współzawodnictwo,
 - nabycie umiejętności współzycia i integrowania się w grupie.
 - nabycie umiejętności współpracy i samopomocy.
- ❖ Korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin.
- ❖ Udział w życiu kulturalnym poprzez zajęcia w Gminnym Ośrodku Kultury.
- ❖ Stworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw i wyposażenie ich w urządzenia rekreacyjno – wypoczynkowe.
- ❖ Organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w okresie wakacji.
- ❖ Nauka języków obcych, zajęcia z rytmiki, muzyki, plastyki dla dzieci w wieku 4 - 10 lat. Dobry start dziecka to jego późniejszy sukces - wspomaganie rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci od najmłodszych lat.

Działania Programu ukierunkowane na pomoc rodzinom:

- ❖ Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i tradycji poprzez organizację spotkań i warsztatów, na których dorośli będą przekazywać swoją wiedzę i doświadczenie młodemu pokoleniu.
- ❖ Grupy samopomocowe dla rodzin. Rodziny, borykające się z różnymi problemami: ubóstwem, uzależnieniami, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, stanowiłyby same dla siebie grupę samopomocową. Dodatkowo mogłaby istnieć możliwość korzystania z usług psychologa i terapeuty, dających wsparcie i pomagających w podjęciu prób zmiany sytuacji życiowej.
- ❖ Organizacja Klubów samopomocy.
- ❖ Poradnictwo specjalistyczne z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii uzależnień, pedagogiki szkolnej oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego.
- ❖ Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych, koncertów muzyki ludowej, dni rodziny i innych uroczystości.
- ❖ Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia turystów i inwestorów.
- ❖ Działania instytucji, organizacji pozarządowych i kół gospodyń wiejskich na rzecz rodzin i ich integracji ze środowiskiem poprzez:
 - szkolenia,
 - rekreację, sport i wypoczynek,
 - zajęcia kulinarne, muzyczne, artystyczne,
 - propagowanie kultury i tradycji,
 - działania samopomocowe.
- ❖ Opieka dzienna w niepełnym wymiarze czasowym tj. mini przedszkola, gdzie dzieci cztero- i pięcioletnie będą miały zapewnioną opiekę i zajęcia edukacyjne. Angażowanie mieszkańców do pracy w charakterze opiekunek.
- ❖ Uruchomienie punktu wsparcia dla rodzin osób uzależnionych w zakresie doradztwa prawnego i psychologicznego.
- ❖ Punkt poradnictwa prawnego i socjalnego - dostęp do bezpłatnej informacji i poradnictwa prawnego.
- ❖ Wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu czasu wolnego:
 - organizacja warsztatów zajęciowych dla dorosłych (łącznie z zabezpieczeniem w niezbędny sprzęt i materiały) prowadzonych przez miejscowych twórców,
 - plenery malarzy, rzeźbiarzy, hafciarek lub muzyków (łącznie z wernisażem i wystawą prac),

- konkursy,
 - organizacja wyjazdów i pikników,
 - wyjazdy do kina i teatru,
 - organizacja wycieczek weekendowych,
 - dofinansowanie organizowanych przez szkoły festynów rodzinnych,
 - organizacja Dni Rodziny, Dnia Dziecka.
 - ❖ Inicjatywy na rzecz wspierania osób dotkniętych przemocą domową.
 - ❖ Wykonanie projektu likwidacji barier - dostosowania obiektów użyteczności publicznej gminy dla osób niepełnosprawnych.
 - ❖ Zorganizowanie usług asystenta osoby niepełnosprawnej wraz z programem włączania jej w życie społeczne i publiczne.
 - ❖ Zorganizowanie wsparcia dla rodzin z osobą niepełnosprawną.
- Organizacja grup wsparcia i samopomocy dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Procedury wyboru i realizacji usług

Usługi społeczne realizowane będą na rzecz trzech głównych grup beneficjentów działań: **osób starszych, dzieci i młodzieży oraz rodzin**. Usługi społeczne wynikające z potrzeb określonych w strategii rozwiązywania problemów społecznych, świadczyć będą usługodawcy wyłonieni w drodze konkursów ogłaszanych przez gminę. Przed ogłoszeniem konkursów gmina musi opracować w formie dokumentu plan działania, w którym zostaną określone obszary realizowanych usług.

Oceną zgłaszanych projektów zajmie się w gminie Komisja oceny i wyboru ofert powołana przez Wójta lub Burmistrza. Komisja, której skład musi gwarantować bezstronność i obiektywność, dokona wyboru najlepszych ofert kierując się następującymi zasadami³:

- wysoka jakość proponowanej usługi,
- ekonomiczność i efektywność usług,
- równe szanse udziału w konkursie dla oferentów posiadających odpowiednie kwalifikacje,
- przejrzystość procesu wyboru ofert.

Konkursy na wykonywanie usług będą miały charakter otwarty. W celu zapewnienia równego dostępu w zakresie ubiegania się o realizację projektów przez różne podmioty, gmina ma obowiązek poinformowania o planowanych konkursach potencjalnych oferentów poprzez, co najmniej umieszczenie informacji w urzędzie gminy i na stronie internetowej gminy.

Kontraktowanie usług odbywać się będzie w oparciu o procedurę Banku Światowego (tzw. Procedura CPP, Community Participation In Procurement, uczestnictwo społeczności w zamówieniach publicznych).

Procedura stosowana w ramach realizacji Programu Integracji Społecznej została opracowana tak, aby zachęcić do składania ofert także podmioty nie mające dotychczas doświadczeń w zakresie realizacji zadań konkursowych. Wpłynąć to powinno na większe zainteresowanie możliwością składania ofert przez nowych usługodawców. Poprzez takie działania można przyczynić się do powstawania nowych podmiotów zajmujących się sprawami społecznymi na terenie gminy.

Harmonogram realizacji programu w gminie Aleksandrów

1. Opracowanie Planu Działania – kwiecień 2008 r.
-

2. Wypracowanie/aktualizacja strategii – czerwiec 2008 r.
3. Planowane rozpoczęcie realizacji usług/działań – lipiec 2008 r.

Usługi społeczne na terenie gminy finansowane będą ze środków programu do końca 2009 r.

Zainteresowane osoby, instytucje, organizacje, grupy nieformalne zapraszamy do włączenia się w proces realizacji programu.

Informacje nt programu udziela Weronika Kukiełka, tel. 084 6875321,
gopsaleksandrow@poczta.onet.pl